

## PLATO, A BOLSEVIK

Plato egész politikai tanítása élete rettenetes tapasztalatainak nyomása alatt állott elő.

Plato sohase hagyja el, legféktelenebb spekulációiban sem, a görög város-állam szűkreszorított területét s az orvoszer amit ajánl nem az egész görög nemzet (ami igazában soha sem létezett) reorganizálása, hanem inkább a görög nép erkölcsi megújítása egy szigorúan és következetesen felépített kommunista államban.

Tudatosan hasonlítom Plato felfogását a bolseviki rendszerhez, mert meggyőződésem, hogy az orosz kommunisták állama és Plato ideális állama sok közös elemet tartalmaz; mind a kettő elveti a kereskedelmet és pénzgazdaságot, mind a kettő ki akarja küszöbölni a gazdagságot és a szegénységet, mind a kettő a gyermekek kollektív nevelése mellett s a szülők befolyása ellen van, az irodalmat és művészetet mind a kettő csak az állami nevelés egy eszközének tekinti, mind a kettő ellenőrizni kívánja a tudományt és világnézetet az állam érdekében, mind a kettő egy merev központi dogma, egy államvallás alapján áll, amelynek minden egyéni és társadalmi tevékenysége alá van rendelve.

Plato nagyobb bolseviki volt, mint a mai bolseviek. Kommunista államtervezetének végső következményeit csodálatos bátorsággal vonta le; teljesen szétrombolja a családot és a szerelmet a legalkalmasabbak kitenyésztésére szolgáló állami eszközzé teszi. E félelemnélküli reformátor rendületlen víziója messze túlszárnyalja a modern fajjavítók legmerészebb álmait is, akik rendőri segítségért kiáltanak az Uebermensch kitermelése céljából.